



KORP!
FRATERNITAS LIVENSIS

100

1918-2018
FRATERNITASE TEETÄHISED



KORP!
FRATERNITAS LIVIENSIS

100

1918–2018
Fraternitase teetähised

ÜHE KOMMERSI KILLUKESI AJALOO HÄMARUSEST - FÖLJETON PÄEVIKU LEHEKÜLGEDELT

Gustav Pukk

Fraternitas 1989

Saateks

1943. a algus. Sõjajumala Marsi lahingukäru on veerenud ligadi-logadi Stalingradi aladele, sealt aga saanud „kabelimatsu” ja jäänud õhku ahmima laiadele stepi avarustele. Väike Eestimaa on veel kaugel tagalas. Kuid siiski on tunda õhus rahutuse ja närvilisuse kiiritust. Püütakse tasapisi ajada argipäeva asju ning maha pidada mõni juubelipidustuski, nii nagu see sõja ja tsekkide labürindis vähegi võimalik.

Rohuteadlaste kunagine konvent on saamas veerandsajaseks. Veel leidub ärksaid ja teotahetlisi tudengeid ja tüsedaid rahakotte kandvaid vilistlasi, kes nõus sellase juubeli puhul korraldama üks väikene „trill ja trall”, kõigi vanade kommaanide kohaselt.

Sellest siis pajatabki see pisuke „kirjamoodustis” kunagise päeviku taustal. Püüan teile seda üle anda üsna väheste parandustega. Lugupeetud lugeja vast andestab mulle seda karmi sõjaaegset robustset väljendusviisi, koos tolleaegsete käitumisnormide esitamisega ja mõningate kriitika sugemetega.

14. jaanuar 1943

Õhtul olin H. Pärkмага Vilmsi tänaval E. Mandeli pool. Leidsime, et tema eluruumid on kommersiks sobivad. Pidasime aru ja tõstisime „pitsi” ja teadsime, et muresid oli ees küllaga, sest 30ndaks oli oodata peolisi rohkesti

29. jaanuar 1943

Peoasjade ajamisel pole ma jõudnud kaugele. Transport näib olevat ületamata tõke. „Ephag” pidi andma transpordiks veoauto. Kuigi olin korduvalt jooksnud „Ephagi” kahe peakorteri vahet, oli tulemus esialgu null ja kogu meie ürituse kohal seisis juba küsimusmärk! Ka mu abilised kippusid loiuks jääma. Äkki ilmus välja Peeter Laving, kes oli kohe nõus kõikjal käed külge lööma.

30. jaanuar 1943

Hommikul tõusin muremõtetega: tehtud nagu ei midagi, aga õhtuks pidime 60 meest „hõiskama panema”. „Ephagis” Juku Teder tuli mulle vastu pisikese autotõllaga. Kuid minu „akad. paater” Feliks Võro leidis ettekäande äraütlemiseks, kuigi tema kasutada oli firma poolt antud avar „kaubatõld”. Kihutasin siis selle „Ephagi” lilliputiga mööda linna ja ajasin, kokku igat sorti „nassvärki”. Kuid „Saku” õllelaos läks asi keeruliseks: tellitud vaadiõlu oli vabrikust veel tulemata. Ootame, vaatame, teeme igatmoodi kombinatsioone, et sandist olukorrast terve nahaga välja pääseda, meie kolmekesi: Mihkel Teemant, Endel Valdre ja mina. Meie autojuht ähvardab ära sõita, laupäeval lõppevat tööpäev kell 1. Viimaks, veerand enne ühte, saabub auto vaatidega. Kihutame Vilmsi tänavale, vaadid üle ukse majja, ja tagasi linna. Kummitab uus probleem: suur koorem laude-toole vajab transporti! Päästis Valdre ettenägelikkus:



Killuke kauget ajalugu: 30.01.1943 korp! XXV aastapäeva tähistamine Tallinnas. Kõnelemas vii! Joh. Vilt. Tuttavaid nägusid, vasakult: J. Pill, A. Männik, H. Pärkma, V. Saarendi, V. Kiisler, K. Päss, F. Võro, Joh. Teder jt.

ta oli igaks juhuks varunud veovoormehe! Koormaga kihutasime läbi linna peomajja. Uus probleem ülesseadmisega: lauad erineva suuruse ja kõrgusega, istmeid vajalikust puudu. Kui mina vahepeal veel kodus jõudsin käia riideid vahetamas, siis vahepeal oli Laving teinud Herkulesi töö. Suur tänu selle eest. Sellal kui meie toas viimast „töölahingut” pidasime, juhtus olema nn „ukse vahelt piilujaid”, kes eelistasid tagasi tõmbumist kuniks aeg õige. See nähe polnud ajaloos just uus: oli ennegi ukse vahelt piilujaid, kes alles „õigel ajal” sisse astusid ja valmis olid kõnet pidama.

Laupäev, 30. jaan. 1943 kell 19.00

Meid tuli kokku ligi 60 ja kõik mahtusid laudade taha pinkidele. Kõigepealt võttis sõna *frater* Feliks Riikjärv, kes mõne sõnaga selgitas praegust olukorda. Ametlik avalaul kõlas võimsalt ja lõi koduse tunde „vanast heast” ajast. Järgnes vil! H. Pärkma kõne ja ksv! *senior* V. Kiisleri sõnavõtt. Siis luges ette *frater* F. Riikjärv vennastuslaulu, mis tähistas vastavat tseremooniat, lühendatult. Järgnes lipulaul ja kõigil oli tunne, et seda musta ränkraskelt rõhuvat kahte ja poolt aastat poleks nagu olnudki,

katmaks tolmukorrana violett-rohelis-valget. Olime jälle ühine pere, vendluspere. Reaalsus oli siiski valus: mälestasime leinas 16 kaasvenda, kes selle aja jooksul olid viidud teeale, kust polnud tagasitulekut. Siis tuli see, milleta sel kokkutulekul polnuks sügavat mõtet: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm!” Seda lauldi ... ei ... seda lausa hõisati! Ametliku osa järele algas koosviibimine laudade ümber, kus oli kõike ebatavaliselt rohkesti, kui arvestada sõjaaega. Kõik vilistlased ja kaasvõitlejad olid andnud oma parima. Ringi käis karastust toov õllesoppen ja naps oli kange, ehtne apteekri oma. Kuid eks seda „svunki” oligi vaja. Kõlasid *cantus*’ed ja huumoriteri mälestussalvedest puistas nii vana kui noor. Vil! H. Jürman, mees rebaste esimesest lennust, nüüd vanim meie ringis, viis meid tagasi kaugesse minevikku. Jonny Kääni rääkis meie esimesest mensuurist Sakalas jne. Kõnekõmin aina tõusis ja vana aasimise-kunst lehvitas tiibu *cantus*’e heliredelitel.

Päevane ränk rähklemine ja küllap ka Bachuse sõbralik õlale patsutus andsid end minu nahal tunda: mälestusküllud sellest õhtust on lünklikud. Fotosid tehti, ka *coetus*’e pilt. „Jagasin maid” Pohla Kuti ja Raidaru Andresega. Meie külaline Soomest kõneles ikka ja jälle. Mõnedki kippusid laua taga tukkuma. Aga eks teised mäletavad enam ja paremini, loodan!

GUSTAV ADOLFI MÄE KONVENDIKORTER

Enn Püümets

Fraternitas 1995

Enne II maailmasõda, Fraternitas Liviensise õit-senguaegadel, asus meie üüritud konvendikorter Tartus Gustav Adolfi mäel ehk Jakobi mäel, nagu seda kohta tänapäeval tuntakse. Praegu töötab neis ruumes Tartu Laste Kunstikool. Tänu heale läbisaamisele kunstikooli töötajatega, on meil ka praegu võimalus seda hoonet suuremate sündmuste läbiviimiseks kasutada.

Siinkohal katsume veidi selgust tuua nende ruumide funktsiooni ja kasutamisse 1930. aastatel. Konvendikorteri plaani ja sette juurde käivate kommentaaride eest täname vil! E. Püümetsa.

Külalistetoas oli suur laud, kõvem diivan ja neli tooli (praegu Tallinnas). Seinal oli kunstnik K. Liimandilt tellitud maal: natüürmort – meie värvides rapiir, särpe, õllekann ja naise torso (paistab juurde lisatud fotol 1936. aastast).

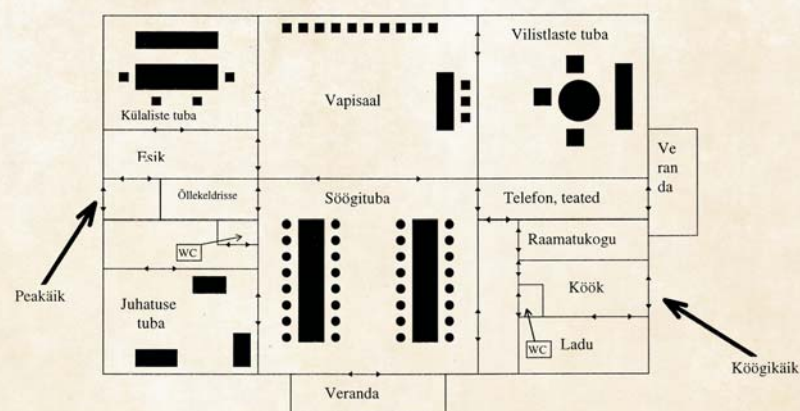
Saalis oli suur vapp, selle ees juhatuselaud ja kolm suuremat tooli eestseisusele. Seina

ääres olid väga ilusad mustad toolid (samad, mis 1995. aasta sügisel Tartu Ülikooli rektori söögisaalist tagasi saime). Seintel olid EKL-i vapid ja nurgas pianiino.

Vilistlaste toas oli pehme mööbel ümmarguse laua ja kolme pehme tooliga ning pehme diivan. Seinal oli maal ja nurgas postamendil pronksist naise kuju. Söögitoad oli kaks vägevat söögilauda, kaetud lakiga (must ja immuunne viina, õlle plekkidele). Nende juurde käisidki eelnimetatud mustad suured toolid.

Juhatusel toas oli väike vapp. Selle ees suur must kirjutuslaud ja mõlemas seinas mustad kapid kolme uksega, ühel oli keskmine uks klaasist, kust paistsid karikad jms. Nurgas oli konvendi lipp.

Õllekelder (kneipe) asus all keldris. Seal oli kaminaaruum koos baariga.



Gustav Adolphi mäe konvendi plaan



Gustav Adolphi mäe konvendi vaateid

Korp! „Liviensis'i“ lipulaul.

(Peeter Grünfeldt.)

M. M. ♩ = 112.

Th. Vettik.



1. Sil - mis pa - lav pü - ha püü - e e - lu - sib - ti o - ja - da,
 2. Kul - ha pi - gis - ta - vad pi - hid e - lu - pi - hid kor - milt meid,
 3. Ko - du - mas on ma - i - e mel - e suu - rin pa - rem arm.



1. lin - ge põh - jes i - lus hõu - e tu - le - vih - ku na - ja - da. Nõn - da
 2. ü - hed mõt - tud ü - hed si - hid se - o - vad me sü - da - meid. Ven - nad
 3. ku - ri ai - la mus - ta mul - da vlib meid e - lu ra - da karm. Tul - gu

Basside rüa

- 1. Nõn - da
- 2. Ven - nad
- 3. Tul - gu



1. ven - nad töö - le läe - me pü - ha vai - mus - tu - se - ga, mis ka
 2. ar - mas - tu - se poo - lest mel - e ik - ka o - le - me, rik - kad
 3. torm või puist - ku päi - ke ai - nu - le me e - la - me, ei võika

(I hooli sõnad nagu

teeritall)

II bass

- 1. ven - nad töö - le läe - me pü - ha vai - mus - tu - se tu - le - ga.
- 2. ar - mas - tu - se poo - lest ven - nad ik - ka mel - e o - le - me.
- 3. torm või puist - ku päi - ke ho - du ai - nu - le - me e - la - me.



1. tee - me mis ka loo - me sul - le loo me ho - du - maal
 2. tööat ja rik - kad hoo - lest Ees - ti - le me e - la - mel
 3. mel - e ho - du väl - ke - tul mia - na õit - se - lei